

ENTREVISTA A CELDONI FONOLL

Poeta i músic

«HEM DE CONÈIXER, ESTIMAR I PROTEGIR LA NATURA»

Verònica Roselló

D'un encàrrec inicial de només cinquanta poemes d'ocells (*Veus d'ocells*, Lynx Edicions, 2000), les creacions de Celdoni Fonoll han crescut com els bolets fins a arribar a ser-ne sis-centes arreplegades en dotze llibres. Són versos que parlen de la natura, de l'amor i de la vida que s'han convertit en part indeslligable del seu dia a dia fins al punt de sentir-se, en ocasions, excessivament «afonollit». Recentment ha decidit musicar-ne disset en forma de *Cançons de natura* (Picap, 2016), un disc delicat, senzill i ple de saviesa, com el mateix Celdoni. En aquesta entrevista ens parla, amb l'entusiasme i la passió naturals del seu fer, de les raons que han motivat el disc i dels estímuls que han propiciat la seua trajectòria.

Defineix el disc com una cura terapèutica que va decidir seguir per plantar cara a la malura de salut que ha patit. Com explica aquesta cura i quins han estat els efectes?

Les malures fan el seu curs, però si hi plantes cara amb optimisme les pots espantar una mica i, sobretot, t'animes a tu mateix. Però quan la malaltia és greu, cal confiar en la medicina científica.

Al disc trobem cantats els pilars dels seus poemes: la natura, l'amor i la vida. Com definiria vostè aquesta barreja?

De l'amor, de la mort, de la vida... és del que solen parlar més els poetes. Jo, que més aviat sóc versaire, també ho faig així i m'he centrat, des que hem encetat el segle, sobretot en els versos de natura. Ho faig així, em surt així, escric sobre el que em motiva, em deixo portar per impulsos i dèries, per la rauxa amb un bon tros de seny.

A aquests tres pilars, cal afegir també una quarta pota: la llengua. Quin valor té per a vostè? Ha escrit sempre en català?

Sempre he escrit, naturalment, en català i em sembla que puc dir que sóc un llaminer dels mots, de la bona

llengua. La llengua és primordial, és la nostra essència, sense el català no hi ha nació, no hi ha Països Catalans. Vaig sentir a dir a Pere Calders la frase «sóc partidari d'una llengua viva però sana», i la poso sempre en pràctica. Pateixo quan sento com fan malbé la llengua determinats «professionals» dels mitjans de comunicació catalans.

Vostè que l'ha descrita tant... Realment la bellesa de la natura es pot descriure amb paraules?

Amb paraules, amb música, amb pintura... I sovint no cal descriure-la, simplement gaudir-ne tot contemplant-la. Ara que ha sortit el verb *gaudir*, penso en unes paraules d'Antoni Gaudí, l'arquitecte més genial i el català més universal: «Amb els testos de flors, voltat de vinyes i oliveres, animat amb el cloquejar de l'aviram, el piular dels ocells i el zumzeig dels insectes, i amb les muntanyes de Prades al fons, vaig copsar les més pures i plausibles imatges de la Natura, aquesta Natura que sempre és la meua mestra.»

És conscient que està fent divulgació científica a través de la poesia? És intencionat?

És intencionat?

Jo faig versos, no sóc científic i tinc, naturalment, un gran respecte pels científics, però les referències «científiques» que hi ha en el vers procuro que «vagin a missa», tal com se sol dir popularment. Si em permetes que torni a citar, citaré l'enyorat Joaquim Maluquer i Sostres, que va dir al pròleg del meu llibre *Aucells* [Lynx Edicions, 2006] que «els fonaments escrits en els quals se sustenta la producció d'en Celdoni no s'escapa pas amb les bones lletres: totes les afirmacions rimades que trobarem llegint els *Aucells* tenen un sòlid suport en les obres d'ornitologia. Així, no ha pas de sorprendre que els poemes d'aquest recull reflecteixin una notable exigència d'exactitud científica, però –subratllem-ho– molt i molt allunyada de qualsevol pedagogia versificada». Immodèstia a part, cal dir que,

LA NATURA QUOTIDIANA

El caminant del parc [Dietari 2011/2012]

CELDONI FONOLL
Cossetània Edicions. Valls,
2016. 488 pàgines.

El caminant del parc [Dietari 2011/2012] és el nou llibre de Celdoni Fonoll publicat per Cossetània Edicions. El poeta, cantant, recitador i músic s'estrena amb aquesta obra com a memorialista on repassa la realitat quotidiana i els grans esdeveniments que dia rere dia se succeïren des de l'1 de gener de 2011 fins el 31 de desembre de 2012.

En aquest llibre podem trobar un Fonoll pèl a pèl –que no pas a pèl–, independentista i reivindicatiu, compromès socialment, català i culé. Seguidor del Barça de Pep Guardiola –el poeta del futbol– i amant de la seua família, especialment de la seua companya, la Lloll, i la seua fillola.

Autor de diversos i dispersos llibres, Celdoni Fonoll destaca pel seu erotisme implícit, la sàtira contínua i la natura com a element poètic i quotidià de la vida. Tots aquests elements s'entremesclen i dansen al ritme de la ploma d'un Fonoll experimentat i reflexiu en aquest dietari. Des de la mítica obra de Gaudí, al capdamunt de Barcelona, el Parc Güell es converteix en l'ambient idíl·lic des d'on l'autor analitza la seua realitat, la seua ciutat, una societat que a poc a poc, al seu parer, va degenerant.

Crític i divertit, el poeta juga amb aquest relat diari i fragments de les seues obres passades: *Ales i pètals*, *Abril florit*, *Mamífers peluts* [del llop a la musaranya]... Aprofitant els ele-

ments naturals de la ciutat de Barcelona per fer descripcions líriques. És en aquesta amalgama de versos on Fonoll es permet convertir-se en un botànic diari, en un zoòleg casual, en un «botanòleg» –com ell mateix es designa en aquest llibre– amb una visió lírica de la natura.

Resulta excepcional el joc de paraules que aconseguix en els poemes de caire natural, i les descripcions tan detallades que hi proporciona. Aquests elements no són nous en l'autor, però es fa revolucionari i trencador trobar-los enmig d'altres narracions d'esdeveniments de caràcter «no natural», com: presentacions de llibres, eleccions, partits de futbol, passejos i trobades familiars.

Un altre element original en aquesta obra és l'ús de les composicions d'altres poetes en llengua catalana, com Salvador Espriu –poeta referent en tot el dietari i que es troba íntimament relacionat amb el títol–, Vicent Andrés Estellés, i d'alguns en altres llengües, per descriure sentiments i sensacions en diferents contextos. Cridaner, també, les cròniques que l'autor realitza dels personatges més emblemàtics de la cultura catalana que durant els dos anys del dietari van faltar, i de persones properes i estimades per ell. La mort es converteix, així, en una condició més de la vida, com la crisi i les malalties que de tant en tant afecten l'autor.

Un Fonoll més humà que mai que ens obre la finestra al parc de la seua ment en aquest llibre amb històries de carer. Sense cap mena de dubte, un dietari indispensable per a aquesta tardor que farà al lector gaudir dels seus fragments poètics, les seues descripcions i reflexionar al voltant de la situació del país. Un regal per a la ment i els sentits amb una nova visió de la quotidianitat que ens envolta.

MARCOS MORALES PELÁEZ
Estudiant de Biologia de la Universitat de València

més enllà dels versos, als meus dotze llibres de poesia naturalística hi ha un annex amb informació científica i de cultura popular i literatura de cada espècie versificada. Aquí, per tant, sí que hi ha una mica de divulgació científica.

Vostè reivindica la natura com a essència. Creu que és un concepte menystingut? Caldria cantar-la més?

Em sembla que cada vegada la natura i la preocupació per la natura –sobretot arran del canvi climàtic– és més present a la societat. Però mai no n'hi haurà prou. Hem de conèixer-la, estimar-la i protegir-la perquè, al capdavall, tots som natura.

Creu que la natura és poc present en la nostra música i en la música en general?

Potser hauria de ser-hi més present. No ho sé. Ara penso en la Simfonia núm. 6, *Pastoral*, de Beethoven, on els instruments musicals hi fan sons d'ocells, o en el

Papageno, l'ocellaire de *La flauta màgica* de Mozart –per cert, la Lloll Bertran, de l'ària del Papageno, n'ha fet una versió i la canta al disc *Cançons de natura*– o en la cançó *Blackbird* dels Beatles, o en la cançó popular catalana *El cant dels ocells*, popularitzada mundialment per Pau Casals...

Si atenem aquesta escassa presència de la música paisatgística, qui són els seus referents?

Els meus referents musicals són ben diversos i van des d'*El cant de la Sibila* i el gregorià fins a les músiques dels trobadors occitans i catalans. Des de la nostra cançó popular fins a la música clàssica i el rock.

Alguns crítics l'han qualificat de «copsador discret». Això em fa pensar en la vida en minúscula d'Estellés... Vaig encertada?

Diria que l'encertes prou. Això de «copsador discret» és del poema *Dóna'm la mà*, de Salvat-Papasseit. No

«EM SEMBLA QUE CADA VEGADA LA NATURA I LA PREOCUPACIÓ PER LA NATURA ÉS MÉS PRESENT A LA SOCIETAT PERÒ MAI NO N'HI HAURÀ PROU»

sé si sóc «copsador discret», però sí que em sembla que sóc un observador prou tafaner de coses petites i a voltes de no tan petites com això. I, al costat de versos, diguem, seriosos, no oblidó les pinzellades iròniques, com a la cançó de la planta anomenada «Cap d'ase», que és al disc, els versos de la qual van ser publicats al llibre *Ales i pètals* [Cossetània Edicions, 2013]:

CAP D'ASE

(*Lavandula stoechas*)

Cap d'ase d'olor d'espígol,
cap d'ase de prop del mar,
cap d'ase de la muntanya,
cap d'ase florit de març.

Cap d'ase de pèls finíssims,
cap d'ase verd agrisat,
cap d'ase de mel d'abelles,
cap d'ase de caps morats.

Cap d'ase de flor petita
i de bràctees gegants...
¿No saps que hi ha molts caps d'ase
orelluts entre els humans? ☺

Verònica Roselló. Periodista, Barcelona.

sensefronteres

PUV PUBLICACIONS UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

www.bromera.com
edicions

bromera